

Meddelelser fra

Plantepatologisk Nomenklaturudvalg

(Dansk Selskab for Plantesygdomme og Skadedyr)

Nr. 30

september 2023

ISSN 0900-5102 (papir-udgave)

ISSN 2596-5743 (online-udgave)

Indhold:

Nye danske navne på plantesygdomme

Nye navne – uddybende bemærkninger

Nomenklaturudvalgets medlemmer

Nye danske navne på sygdomme:

sygdommens danske navn	patogenets videnskabelige navn	vært(er)
ærtedværgvirose (1) dansk navn på patogenet : ærtedværgvirus	<i>Pea necrotic yellow dwarf virus</i> PNYDV	arter i Fabaceae
kransskimmel (2) (eksisterende navn, nu med udvidet betydning)	<i>Verticillium longisporum</i> (C. Stark) Karapapa, Bainbr. & Heale	raps og andre arter i Brassicaceae
granfiltpude (3)	<i>Rhizoctonia butinii</i> Oberw, R. Bauer, Garnica & R. Kirschner	på rødgran i DK - i Nordamerika også på douglasgran og andre nåletræsarter
pepinomosaik (4) dansk navn på patogenet: pepinomosaikvirus	<i>Pepino mosaik (potex)virus</i> (PePMV)	tomat især, men også kartoffel og aubergine
dansk navn på "EU strain, mild isolate Abp1": pepinomosaikvirus, EU mild stamme Abp1		
dansk navn på "CH2 strain, mild isolate Abp2": pepinomosaikvirus, CH2 mild stamme Abp2		
linsebladplet (5)	<i>Ascochyta lentis</i> Vassiljevsky	<i>Lens culinaris</i>
kikærtebladplet (5)	<i>Ascochyta rabiei</i> (Pass.) Labr.	<i>Cicer</i> , <i>Medicago</i> , <i>Pisum</i> , <i>Vicia faba</i> , <i>Vigna</i> , <i>Trifolium</i>

blågrangyldenrust (6)	<i>Chrysomyxa weirii</i> H.S. Jacks.	<i>Picea</i> , mest <i>P. pungens</i>
svovlgul ringråd (6)	<i>Coniferiporia sulphurascens</i> (Pilát) L.W. Zhou & Y.C. Dai	arter af <i>Abies</i> , <i>Larix</i> , <i>Picea</i> , <i>Pinus</i> , <i>Tsuga</i> , og <i>Pseudotsuga</i>
thuja-ringråd (6)	<i>Coniferiporia weirii</i> (Murrill) L.W. Zhou & Y.C. Dai	<i>Thuja</i> spp.

Nye navne – uddybende bemærkninger

(1) I april 2021 forespurgte Ghita Cordsen Nielsen (SEGES) efter et dansk navn på en sygdom, der skyldes *Pea necrotic yellow dwarf virus* (PNYDV) - og som nogle år tidligere blev påvist her i landet hos hestebønne. Det blev besluttet at kalde sygdommen ærteadværgvirose og - i konsekvens heraf - omtale patogenet som ærteadværgvirus.

(2) Ghita Cordsen Nielsen (SEGES): Vi har 3 arter af *Verticillium*, nemlig *Verticillium dahliae* (ses i mange afgrøder, bl.a. kartofler) og *V. albo-atrum* (ses bl.a. i lucerne) og *V. longisporum* (der angriber korsblomstrede afgrøder). Hvad skal vi kalde disse sygdomme?
Danske navne på sygdomme, fremkaldt af de polyfage arter af *Verticillium* (*V. dahliae* og *V. albo-atrum*), er "kransskimmel", uanset hvilken af de to arter, der er tale om. Det er derfor besluttet, at navnet kransskimmel udvides til også at omfatte sygdomme, forårsaget af *V. longisporum*.

(3) *Rhizoctonia butinii* angriber nåletræer og var kendt som et problem i norske planteskoler og danske rødgranjuletræer, længe før svampen blev beskrevet som art i 2013.

De typiske symptomer er døde nåle med lyse hyfer, der vokser hen over nåle og langs skudakser som et tæt spindelvæv. Dette har givet svampen dens norske navn "grankingelsopp" og den amerikanske betegnelse "web blight". Et andet karakteristisk symptom er de små lysebrune puder eller striber af tæt sammenvævede hyfer, som dannes på nålene.

Baseret herpå er det danske navn blevet granfiltpude.

(4) Der arbejdedes i 2021 på en ændringsretsakt til en EU-forordning, og fra Thomas Buus (Oversættelseskontoret, EU-Komm.) har vi fået et spørgsmål ang. Pepino mosaic virus (PepMV) - (Pepino mosaic potexvirus).

Der foreligger ikke et officielt (formelt vedtaget) dansk navn på patogenet - ej heller på sygdommen. Forslag om pepinomosaikvirus som dansk navn på patogenet, og pepinomosaik, som dansk navn for sygdommen, blev vedtaget af udvalget.

Hertil kommer, at der er tale om to stammer af patogenet: "EU strain, mild isolate Abp1" og "CH2 strain, mild isolate Abp2". Udtrykket isolat på dansk er lidt uheldigt, da ordet formelt dækker et laboratoriebegreb. Man kan isolere genetisk identiske typer flere gange, og de er alle "isolater", og de kan ikke samles til ét isolat. Derfor har vi valgt at kalde de to typer for stammer (svarende til det engelske udtryk "strain").

(5) Ghita Cordsen Nielsen (SEGES) gjorde i 2022 opmærksom på, at den aktuelle fokus på plantebaserede fødevarer har ført til interesse for bl.a. kikærter og linser.

I kikærter optræder *Ascochyta rabiei* - og i linser *Ascochyta lentis* - som patogener.

Der er tale om sygdomme, der ikke tidligere har haft danske navne. Ghita foreslår, at man - jævnfør hestebønnebladplet - kalder dem kikærtebladplet hhv. linsebladplet.

NB: *Ascochyta rabiei* (Pass.) Labr. er et synonym til *Phoma rabiei* (Pass.) Khune ex Gruyter; teleomorfen er *Didymella rabiei* (Kovachevski) Arx.

Ascochyta lentis Vassiljevsky optræder i en teleomorf form: *Didymella lentis* Kaiser, Wang & J.D. Rogers.

(6) Iben M. Thomsen gør opmærksom på følgende:

Chrysomyxa weirii er en mikrocyklisk rust. I USA er den sygdom, patogenet forårsager, benævnt Weir's Cushion eller Spruce Needle Rust. Den forekommer alene på gran og angriber overvejende blågran (*P. pungens*). Med tanke på *C. ledi*, der forårsager grangyldenrust, var blågrangyldenrust et godt bud på et dansk sygdomsnavn, og det er herefter vedtaget.

Slægten *Coniferiporia* er en ny slægt, opstillet i 2016 af Zhou & Dai.

Arterne *C. sulphurascens* og *C. weirii* har tidligere været placeret i slægterne *Inonotus* såvel som *Phellinus*. De to arter har tidligere været opfattet som identiske; imidlertid har de ved kompatibilitetsundersøgelser vist sig at være to separate arter. *C. weirii* angriber thuja i modsætning til *C. sulphurascens*.

Som dansk navn for den sygdom, der skyldes angreb af *C. sulphurascens*, overvejede man "rød ringråd", da et af symptomerne er en rød ring i veddet, men fandt det uheldigt og lidet mundret at udtale. I stedet har man - inspireret af det videnskabelige artsnavn - besluttet "svovlgul ringråd".

Hvad angår *Coniferiporia weirii* optræder patogenet i den nuværende liste over danske navne på sygdomme (som *Inonotus weirii* syn. *Phellinus weirii*) med sygdomsnavnet gul ringråd og med fyr og gran som værter. Med den nye viden om de to arter af *Coniferiporia* og deres værter blev "thuja-ringråd" besluttet som dansk navn.

Bindestreger i navne er noget, Dansk Sprognævn fremhæver som uønsket, men vi finder, at "thujaringråd" er vanskeligt at læse, og har derfor valgt formen med bindestreg.

Jan Martin, gennem mange år formand for det zoologiske nomenklaturudvalg, er afgang ved døden den 30. juli 2021 i en alder af 74 år.

Plantepatologisk Nomenklaturudvalg, medlemmer:

Eigil de Neergaard (formand)
Hans Jørgen Lyngs Jørgensen
Thomas Læssøe
Iben M. Thomsen
Mogens Nicolaisen
Brian Larsen

---

ansv. red.: Eigil de Neergaard – redaktionen afsluttet 30.09.2023